

Privatinės teisės užduotis

2025 m. lapkričio 28 d.

Ieškovas Lietuvos Respublikos transporto priemonių draudikų biuras (toliau – Biuras) 2025 m. liepos 30 d. kreipėsi į teismą su ieškiniu prašydamas priteisti solidariai iš bendraatsakovių Vardos, Vardienės ir Pavardžio 322 432 Eur žalos atlyginimo regresu tvarka. Pasak Biuro, Ispanijoje 2011 m. kovo 6 d. dėl atsakovo Pavardžio, vairavusio atsakovams Vardai ir Vardienei bendros jungtinės nuosavybės teise priklausančią transporto priemonę AUDI A7, kaltės įvyko eismo įvykis, kurio metu buvo padaryta žala. Ši Lietuvoje registruota transporto priemonė nebuvo apdrausta transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomuoju draudimu, kaip tai nustato Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo (toliau – TPVCAPDĮ), todėl nebuvo taikoma draudimo apsauga ne tik Lietuvoje, bet ir visose kitose ES valstybėse, kurios yra žaliosios kortelės sistemos dalyvės. Dėl šio eismo įvykio Ispanijos nacionalinis draudikų biuras administravo žalą ir ją atlygino nukentėjusiems asmenims, o vėliau pateikė reikalavimą grąžinti išmokėtas sumas ieškovui. Ieškovas 2024 m. liepos 27 d. sumokėjo Ispanijos nacionaliniam draudikų biurui reikalaujamus 322 432 Eur. Atsižvelgiant į tai ir vadovaudamasis TPVCAPDĮ įtvirtinta teise reikalauti grąžinti dėl padarytos ir administruotos žalos išmokėtą sumą iš atsakingo už žalą padarymą asmens (Pavardžio) arba asmens, neįvykdžiusio pareigos sudaryti transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartį (Vardos ir Vardienės) prašo solidariai iš atsakovių priteisti 322 432 Eur.

Atsakovai su pareikštu ieškiniu nesutinka ir prašo jį atmesti. Atsakovas Varda teigia, jog esant atsakingam asmeniui, t. y. atsakovui Pavardžiui, išimtinai jo atžvilgiu ir turėtų būti reiškiamas reikalavimas dėl civilinės atsakomybės. Be to, ieškovas iš esmės nepagrindė civilinės atsakomybės sąlygų ir remiasi Biurų tarybos vidaus nuostatais, kurių taikymas negali būti išplėstas tretiesiems (galimai už eismo įvykį atsakingiems) asmenims. Atsakovė Vardienė nurodo, kad ji neatitinka transporto priemonės valdytojos statuso, kadangi VĮ „Regitra“ duomenų bazėje transporto priemonės savininku yra nurodytas tik atsakovas Varda, todėl išimtinai tik jam tenka pareiga sudaryti atitinkamą draudimo sutartį. Atsakovas Pavardis pažymi, kad ieškovas praleido ieškinio senaties terminą.

Klausimai:

1. Kokios valstybės — Lietuvos ar Ispanijos — teisė taikytina šio ginčo kontekste? Jeigu šiuo atveju taikytina Ispanijos teisė, kam tenka pareiga ją pateikti? Ar Biurų tarybos vidaus nuostatai laikytinas teisės aktu ir kokia jo teisinė reikšmė šio ginčo kontekste?
2. Kokios rūšies civilinė atsakomybė kyla atsakovams, Biurui reiškiant regresinį reikalavimą dėl žalos atlyginimo pagal TPVCAPDĮ? Kokios civilinės atsakomybės sąlygos šiuo atveju turi būti nustatytos? Koks šių sąlygų turinys ir kaip yra paskirstoma įrodinėjimo našta?
3. Ar ieškovas galėjo pareikšti ieškinį atsakovams Vardai ir Vardienei, atsižvelgiant į tai, jog eismo įvykį, dėl kurio atsirado žala, sukėlė Pavardis? Ar Vardai, Vardienei ir Pavardžiui kyla solidarioji atsakomybė? Ar šiuo atveju gali būti nustatytas bendrininkavimas? Jei taip, kokia jo rūšis? Jei ne, kodėl?
4. Ar atsakovė Vardienė gali būti laikoma atsakinga už atsiradusią žalą, jeigu VĮ „Regitra“ duomenų bazėje transporto priemonės savininku yra įvardintas jos sutuoktinis Varda?
5. Koks šio ginčo kontekste taikytinas ieškinio senaties terminas ir nuo kurios datos jis skaičiuotinas? Ar šiuo atveju ieškovas praleido jį?

Egzaminuojamojo kodas _____
Baudžiamosios teisės ir proceso užduotis
2025 m. lapkričio 28 d.

Apylinkės teisme nagrinėjama baudžiamoji byla, kurioje A. kaltinamas pagal BK 140 straipsnio 1 dalį tuo, kad 2023 m. lapkričio 5 d., apie 23 val. daugiabučio namo kieme, kilusio tarpusavio konflikto su M. metu, ranka jį pastūmė, dėl to M. pakaušiu atsitrenkė į namo sieną ir taip sukėlė jam fizinį skausmą.

PROKURORAS prašo kaltinamąjį A. pripažinti kaltu pagal BK 140 straipsnio 1 dalį ir skirti jam šešių mėnesių laisvės apribojimo bausmę be intensyvios priežiūros, nustatant jam tam tikrus įpareigojimus.

Byloje nustatyta, kad kaltinamajam ir nukentėjusiajam susitikus jų gyvenamojo daugiabučio namo kieme, tarp jų kilo žodinis konfliktas, kai kaltinamasis pareiškė nukentėjusiajam pretenzijas dėl netinkamoje vietoje pastatyto jo automobilio (automobilis užėmė dalį išvažiavimo iš kiemo, kartu „užstatė“ ir kaltinamojo automobilį). Nukentėjusysis į pareikštas žodines pastabas nereagavo, atsisakė patraukti automobilį, keikėsi necencūriniais žodžiais. Tuomet kaltinamasis stipriai ranka pastūmė nukentėjusįjį į krūtinę, dėl ko šis atsitrenkė galva į daugiabučio namo sieną, ir kap byloje nustatyta, patyrė fizinį skausmą. Bylos aplinkybės nustatytos liudytojų (kaimynų bei nukentėjusiojo žmonos), mačiusių konfliktą, iškviestų į įvykio vietą policijos pareigūnų parodymais.

Apibendrinamas išdėstyta, prokuroras prašo kaltinamajam A. priimti apkaltinamąjį nuosprendį, paskirti bausmę, nesusijusią su laisvės atėmimu (neteistas, administracine tvarka nebaustas, nustatytos dvi jo atsakomybę lengvinančios aplinkybės – visiškai prisipažino padaręs nusikalstamą veiktą ir nuoširdžiai gailisi; nenustatyta sunkinančių jo atsakomybę aplinkybių; atlygino nukentėjusiajam neturtinę žalą).

GYNĖJAS prašo kaltinamąjį A., vadovaujantis BK 37 straipsnio nuostatomis, atleisti nuo baudžiamosios atsakomybės dėl nusikalstamos veikos mažareikšmiškumo ir baudžiamąją bylą nutraukti.

Byloje nustatyta, kad kaltinamasis veikė netiesiogine tyčia, jo veiksmai buvo gana spontaniški, jokie smūgiai nukentėjusiajam nebuvo suduoti (tik vieną kartą ranka jį pastūmė į krūtinę), kontaktas tarp konfliktuojančių pusių buvo trumpalaikis ir neintensyvus, be to, šios veikos padarymui įtakos turėjo ir provokuojantis paties nukentėjusiojo elgesys. Svarbu ir tai, nors pats kaltinamasis ir pripažino ranka pastūmęs nukentėjusįjį, dėl ko jis atsitrenkė pakaušiu į sieną, tačiau jokie sužalojimai galvos srityje jam nėra užfiksuoti, į medikus dėl sveikatos sutrikdymo jis nesikreipė, o patirtas fizinis skausmas konstatuotas tik paties nukentėjusiojo parodymų pagrindu. Byloje nėra jokių medicininių dokumentų, be to, greitosios pagalbos medikai į įvykio vietą tai pat nebuvo iškviesti, nėra ir kitų duomenų, patvirtinančių, kad nukentėjusysis patyrė fizinį skausmą. Nepaisant to, kaltinamasis atsiprašė nukentėjusiojo, atlygino jam neturtinę žalą dėl patirtų nepatogumų (300 Eur). Visos nurodytos aplinkybės daro kaltinamojo veiksmus mažareikšmiais ir tuo pačiu duoda pagrindą atleisti jį nuo baudžiamosios atsakomybės ir bylą nutraukti. Be to, gynėjas pateikė teismui prašymą, kaltinamajam A. nutraukus baudžiamąją bylą dėl mažareikšmiškumo, vadovaujantis BPK 106 straipsnio 3 dalies nuostatomis, priteisti kaltinamajam iš valstybės 500 Eur jo turėtų išlaidų atlyginimą advokato paslaugoms teisme apmokėti.

Klausimai:

1. Vadovaudamiesi BK normomis, kvalifikuokite kaltinamojo nusikalstamus veiksmus. Išdėstykite išsamius jūsų pateikto nusikalstamos veikos teisinio vertinimo motyvus. Atskirai aptarkite BK 140 straipsnio 1 dalyje nurodytos veikos padarinius.
2. Jūsų vertinimu, ar yra pagrindas nagrinėjamoje byloje atleisti kaltinamąjį nuo baudžiamosios atsakomybės? Pagrįskite atsakymą, išdėstydami BK 37 straipsnyje nurodyto atleidimo nuo baudžiamosios atsakomybės pagrindus ir sąlygas.
3. Jūsų vertinimu, ar yra pagrįstas gynėjo prašymas pripažinti kaltinamojo atsakomybę lengvinančia aplinkybe provokuojantį paties nukentėjusiojo elgesį, turėjusį įtakos nusikalstamos veikos padarymui? Pateikite teisiškai motyvuotą atsakymą.
4. Ar turėtų būti tenkinamas gynėjo prašymas dėl išlaidų atlyginimo advokato paslaugoms apmokėti, jeigu baudžiamoji byla nutraukta dėl nusikalstamos veikos mažareikšmiškumo? Pagrįskite atsakymą, remdamiesi BPK nuostatomis.